

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rasmus Nexø Jensen
Sagsnr.: 2014-0035-0248
Dok.: 1307903

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål F
fra Folketingets Retsudvalg til justitsministeren og ministeren for
børn, ligestilling, integration og sociale forhold**

torsdag den 6. november 2014 kl. 14.00-15.30

Samrådsspørgsmål F:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage i lyset af den grove vold samt trusler, der finder sted blandt unge mennesker, herunder om ministeren finder, at der er tilstrækkelig med konsekvens i det nuværende system eller om ministeren vil overveje at sænke den kriminelle lavalder.”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

[Indledning]

1. Dagens samrådsspørgsmål handler grundlæggende om, hvordan vi som samfund skal reagere, når børn begår kriminalitet.

Jeg vil gerne indlede med at svare på spørgsmålet om den kriminelle lavalder – og i den forbindelse også sige lidt om den generelle udvikling inden for ungdomskriminalitet.

Derefter vil socialministeren kunne redegøre for regeringens indsats over for børn under den kriminelle lavalder, da den sociale indsats jo som bekendt hører under hans område.

[Straf kontra social indsats - den kriminelle lavalder]

2. Lad mig starte med at sige:

Regeringen vil ikke sætte den kriminelle lavalder ned.

3. Det har været sagt før, men lad mig sige det meget klart igen:

Regeringen ønsker fortsat ikke, at indsatsen over for de helt unge lovovertrædere skal ”retliggøres”. Vi skal ikke have domstolene frem for de sociale myndigheder til at tage hånd om et barns eventuelle problemer.

Børn hører i min verden ikke hjemme i fængsler sammen med voksne.

[Udviklingen inden for ungdomskriminalitet]

4. Jeg vil gerne dvæle lidt ved den seneste rapport fra marts 2014 om udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet. Det er en rapport fra Justitsministeriets Forskningskontor.

Rapporten viser, at antallet af mistanker og sigtelser mod 10-17-årige næsten er halveret fra 2006 til 2013. Faktisk er de danske børn og unge i den 7-årige periode blevet registreret for færre og færre straffelovsovertrædelser.

Et særligt stort fald er sket i aldersgruppen 10-14 år, dvs. for børnene under den kriminelle lavalder, hvor antallet af mistanker er faldet med mere end 60 procent.

5. Samrådsspørgsmålet tager specifikt afsæt i sager om vold og trusler.

Derfor kan det være værd at bemærke, at det registrerede antal af forhold, hvor børn og unge i aldersgruppen 10-17 år er mistænk henholdsvis sigtet for vold og trusler, er faldet med ikke mindre end 53 procent i perioden fra 2006 til 2013.

6. Desværre er der – selv med den positive udvikling i børn og unges kriminalitet – fortsat er en gruppe af unge, som opfører sig helt og aldeles uacceptabelt og begår også mere alvorlig kriminalitet.

Men det forhold, at der fortsat findes unge, der begår mere alvorlig kriminalitet, indebærer efter regeringens opfattelse altså på ingen måde, at den kriminelle lavalder skal sænkes.

Derimod skal vi understøtte den positive udvikling, så endnu færre unge begår kriminalitet. Derfor er vi også optaget af at finde og anvende metoder, der reelt virker.

Jeg er nemlig slet ikke optaget af, om vi gør noget ”mere skrap”.

Jeg er derimod optaget af, at vi gør noget, som virker!

7. Lad mig i den forbindelse minde om, at rapporten om ungdomskriminalitet fra marts 2011 undersøgte virkningen af sænkelsen af den kriminelle lavalder i 2010. Undersøgelsen blev lavet på baggrund af data vedrørende mistanker og sigtelser.

Af rapporten fremgår det, at det hverken kunne påvises, at sænkelsen af den kriminelle lavalder indvirkede på *omfanget* eller på *arten* af de straffelovsovertrædelser, hvor en 14-årig var registreret som mulig skyldig.

Der er altså ikke noget, der tyder på, at den tidligere regerings sænkelse af den kriminelle lavalder i 2010 havde nogen positiv effekt på omfanget eller for den sags skyld på arten af de 14-åriges kriminalitet.

I regeringen er vi grundlæggende uenige i, at børns kriminalitet kan og skal løses med en nedsættelse af den kriminelle lavalder. Børn er ikke små voksne, og de skal derfor ikke behandles som sådan.

[Den sociale indsats]

8. Men når der ikke kan anvendes strafferetlige sanktioner over for en helt ung lovovertræder, hvad sker så?

Betyder det så ikke bare, at samfundet ikke kan reagere?

Nej, selvfølgelig betyder det ikke det.

Og derfor indeholder den sociale lovgivning også en række reaktionsmuligheder over for børn og unge, som har begået kriminalitet.

For lad mig slå helt fast:

Det skal selvfølgelig tages meget alvorligt, hvis børn begår kriminalitet. De skal opleve, at deres adfærd har konsekvenser. Men særligt når vi har at gøre med børn under 15 år, er det regeringens klare opfattelse, at reaktionen skal sigte mod at motivere barnet til at ændre adfærd via en konsekvent indsats i det sociale system.

9. Regeringen har stort fokus på indsatsen mod ungdomskriminalitet. Og derfor har vi også taget en række initiativer – bl.a. i forbindelse med Sats-puljen sidste år – til netop at understøtte en styrket indsats i det sociale system.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi gerne ville have haft Sats-puljen til at bakke op om det forslag, vi fremlagde sidste år om indførelse af en ”ungetjeneste”.

Et forslag, som gik ud på, at kriminelle 13-17-årige skulle ud og udføre et stykke arbejde for samfundet [f.eks. sætte bøger op på skolebiblioteket, plante træer i parken o.lign.]. Det må jeg desværre konstatere, at der ikke var opbakning til.

10. Jeg glæder mig imidlertid over, at det trods alt lykkedes at få opbakning i Sats-puljen til andre dele af regeringens forslag.

Forslag som ikke alene tager sigte på børn under den kriminelle lavalder, men også unge, der er 15 år eller derover, og som har

behov for en mere eller mindre fast hånd fra de sociale myndigheder ved siden af de strafferetlige tiltag:

- På den måde har vi altså fået gennemført initiativer, der tager sigte på styrke indsatsen i den tidlige fase, hvor et barn udviser bekymrende adfærd uden dog endnu at udvise en egentlig kriminel adfærd – for det er jo her, vi allerhelst skal have fat i de unge [”aftaler om god opførsel”].
- Og initiativer, der tager sigte på at sætte yderligere ind over for de unge, som er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet [”netværkssamråd”].

[Tidligere udtalelser]

11. Nu er der sikkert nogen af jer, der sidder og tripper for at spørge mig, om jeg ikke selv tilbage i 2010, da jeg var socialordfører, foreslog noget i retning af en ungdomsdomstol.

Det udspil jeg kom med den gang, var udelukkende et socialt initiativ.

Det vi foreslog, var oprettelsen af et forum for de 12-17-årige, der i samarbejde med den unge skulle afgøre, hvilken social foranstaltning der skulle iværksættes for den unge.

Det var for os aldrig på tale at sænke den kriminelle lavalder. Det er det fortsat ikke.

[Den kriminelle lavalder]

12. Vi ønsker altså ikke at sænke den kriminelle lavalder til 14 år, som det skete under VK-regeringen i 2010. Og vi ønsker ikke at sænke den kriminelle lavalder til 12 år, som det for nylig er blevet foreslået af blå blok.

Regeringen vil ikke være med til skabe et system, hvor børn på 14 år – eller 12 år for den sags skyld – skal kunne sættes i fængsel.

En nedsættelse af den kriminelle lavalder til eksempelvis 12 år vil i øvrigt markant adskille Danmark fra de øvrige nordiske lande (Finland, Island, Norge og Sverige), der alle har en kriminel lavalder på 15 år.

13. At Dansk Folkeparti ønsker en kriminel lavalder på 12 år og dermed forsøge at straffe sig ud af de problemer, der kan være med ikke mindst udsatte børn, er vel i og for sig ikke noget nyt.

Men det kommer nok lidt bag på mig, at også Venstre, De Konservative og Liberal Alliance er gået med på et forslag om at sætte den kriminelle lavalder helt ned til 12 år.

Og det endda i en tid, hvor ungdomskriminaliteten er faldende.

[Afrunding]

14. Jeg ved, at socialministeren meget gerne vil sætte flere ord på, hvad den sociale lovgivning giver mulighed for.

Tak for ordet.